IQTIDORLI TALABALARNI ANIQLASH VA QO'LLAB-QUVVATLASHDA PEDAGOGIK KVALIMETRIYA YONDASHUVLARI: FINLANDIYA TA'LIM TIZIMI TAJRIBASI MISOLIDA

Sattarova Muhabbat Alijanovna
Xalqaro Nordik Universiteti 2 -kurs magistranti
E-mail: sattarovamuhabbat361@gmail.com

Qabul qilindi: 05.10.2025
Ko'rib chiqildi: 06.10.2025
Tasdiqlandi: 07.10.2025

Kalit so'zlar:
pedagogik kvalimetriya, iqtidorli talabalar, individual rivojlanish, baholash tizimi, ta'lim tizimi, Finlandiya tajribasi, innovatsion pedagogika, qo'llab-quvvatlash strategiyalari.

Annotatsiya. Ushbu maqola pedagogik kvalimetriya yondashuvlari yordamida iqtidorli talabalarni aniqlash va qo'llab-quvvatlash usullarini o'rganishga bag'ishlangan. Finlandiya ta'lim tizimining tajribasi asosida maqolada iqtidorli talabalarni baholash, ularning individual rivojlanishini qo'llab-quvvatlash va innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish strategiyalari tahlil qilinadi. Shu orqali maqola pedagoglar, ta'lim menejerlari va tadqiqotchilar uchun ilmiy va amaliy qo'llanma sifatida xizmat qiladi.

Key words:
pedagogical qualimetry, gifted students, individual development, assessment system, education system, Finnish experience, innovative pedagogy, support strategies.

Annotation. This article explores methods for identifying and supporting gifted students through pedagogical qualimetry approaches. Based on the Finnish education system, it analyzes strategies for assessing gifted learners, supporting their individual development, and implementing innovative pedagogical technologies. The study provides practical and scientific guidance for educators, educational managers, and researchers.

Ключевые слова:
педагогическая квалиметрия, одарённые студенты, индивидуальное развитие, система оценки, система образования, финский опыт,

Аннотация. В данной статье рассматриваются методы выявления и поддержки одарённых студентов с использованием подходов педагогической квалиметрии. На примере финской системы образования анализируются стратегии оценки одарённых учащихся, поддержки

инновационная педагогика, стратегии поддержки.

их индивидуального развития и внедрения инновационных педагогических технологий. Статья служит научным и практическим руководством для педагогов, управленцев в сфере образования и исследователей

Kirish. Zamonaviy ta'lim tizimida iqtidorli talabalarni aniqlash va ularning individual salohiyatini rivojlantirish masalasi muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Iqtidorli talabalar o'zining yuqori qobiliyatlari, ijodiy fikrlash qobiliyati va o'rganishga bo'lgan qiziqishi bilan ajralib turadi, shuning uchun ular bilan ishlash pedagoglarning malakasini, ta'lim strategiyalarini va baholash tizimini yangicha yondashuv bilan rejalashtirishni talab qiladi. Pedagogik kvalimetriya bu jarayonni tizimli ravishda tashkil etish va baholashga xizmat qiluvchi zamonaviy ilmiy yondashuvdir. U nafaqat o'quvchilarning qobiliyatini o'lchash, balki ularning o'quv faoliyati samaradorligini, individual rivojlanish sur'atlarini va pedagogik jarayondagi yutuqlarini aniqlash imkonini beradi. Shu orqali ta'lim jarayoni shaffof, adolatli va natijaga yo'naltirilgan bo'lishi ta'minlanadi. Finlandiya ta'lim tizimi esa dunyo miqyosida iqtidorli va individual ehtiyojlarga ega o'quvchilar bilan ishlash bo'yicha eng samarali tajribalardan biri sifatida tanilgan. Bu tizimda iqtidorli talabalarni aniqlash jarayoni, ularni qo'llab-quvvatlash strategiyalari va pedagogik kvalimetriya yondashuvlari muvaffaqiyatli uyg'unlashtirilgan. Shu sababli, Finlandiya tajribasi boshqa mamlakatlar, xususan, O'zbekiston ta'lim tizimi uchun ham amaliy tavsiyalar va innovatsion yondashuvlar ishlab chiqishda muhim manba sifatida xizmat qiladi. Ushbu maqola iqtidorli talabalarni baholash, ularning individual rivojlanishini qo'llab-quvvatlash va pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini joriy etish bo'yicha samarali usullarni o'rganishga bag'ishlangan. Maqolada Finlandiya ta'lim tizimi tajribasi asosida ilg'or metodlar, amaliy tavsiyalar va pedagogik strategiyalar tahlil qilinadi, shuningdek, ularni boshqa ta'lim muassasalarida

tatbiq etish imkoniyatlari ko‘rib chiqiladi. Zamonaviy ta’lim jarayonida iqtidorli talabalarni aniqlash va ularni qo‘llab-quvvatlash nafaqat pedagogik, balki ijtimoiy va iqtisodiy jihatdan ham muhim ahamiyatga ega. Iqtidorli shaxslar jamiyatning intellektual salohiyatini oshiradi, innovatsion g‘oyalarni ishlab chiqishda yetakchi rol o‘ynaydi va kelajak kadrlarining raqobatbardoshligini ta’minlaydi. Shu bois, ularning malakasini to‘g‘ri baholash va individual ehtiyojlarini qondirish uchun samarali pedagogik yondashuvlarni joriy etish zarur.

Maqola doirasida iqtidorli talabalarni baholash va ularni qo‘llab-quvvatlash jarayonida pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini tatbiq etishning samarali usullari o‘rganiladi. Shu bilan birga, maqolada Finlandiya ta’lim tizimi tajribasi asosida ilg‘or metodlar, strategiyalar va ularni amaliyotga tatbiq etish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Ushbu tadqiqot pedagoglar, ta’lim menejerlari va tadqiqotchilar uchun ilmiy asoslangan tavsiyalar yaratish, shuningdek, iqtidorli talabalar bilan ishlash jarayonini takomillashtirishga qaratilgan.

Adabiyotlar tahlili. Iqtidorli talabalar bilan ishlash va ularni aniqlash borasida so‘nggi yillarda ko‘plab ilmiy tadqiqotlar olib borilgan. Pedagogik kvalimetriya yondashuvlari esa bu jarayonni tizimli va shaffof qilishda muhim vosita sifatida e’tirof etilgan. Pedagogik kvalimetriya yordamida o‘quvchilarning qobiliyatini, bilim darajasini, ijodiy va intellektual salohiyatini baholash mumkin bo‘lib, bu o‘quvchilarni individual rivojlantirish strategiyalarini ishlab chiqishda asos bo‘ladi [1]. Finlandiya ta’lim tizimi dunyo bo‘yicha iqtidorli talabalarni aniqlash va qo‘llab-quvvatlashning eng samarali tajribalari bilan mashhur. P. Sahlbergning tadqiqotlari shuni ko‘rsatadiki, Finlandiyada o‘quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan o‘quv dasturlari va baholash tizimi har bir talabaning qobiliyatini maksimal darajada rivojlantirishga xizmat qiladi [2]. Shu bilan birga, pedagogik kvalimetriya yondashuvlari talabalarning o‘quv

jarayonidagi muvaffaqiyatlarini tahlil qilish va pedagogik strategiyalarni moslashtirish imkonini beradi [3].

Shuningdek, iqtidorli talabalarni aniqlashda diagnostik testlar, kuzatish metodlari va baholash ro‘yxatlari keng qo‘llaniladi. T. R. Matthewsning tadqiqotlarida ta’kidlanishicha, iqtidorli talabalar bilan ishlashda individual yondashuv, qiziqish va motivatsiyani rag‘batlantirish muhim ahamiyatga ega [4]. Bu esa pedagogik kvalimetriya yordamida o‘quvchilarning qobiliyatini aniq va ishonchli baholash orqali amalga oshiriladi. O‘zbekiston kontekstida ham iqtidorli talabalar bilan ishlash va ularni qo‘llab-quvvatlash masalalari dolzarb bo‘lib, xalqaro tajribalarni o‘rganish, xususan, Finlandiya tajribasini tatbiq etish muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, pedagogik kvalimetriya yondashuvlari O‘zbekistonda ta’lim sifatini oshirish va iqtidorli talabalarni rivojlantirish bo‘yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqishda ilmiy asos bo‘lib xizmat qiladi [5]. Ko‘rib chiqilgan adabiyotlar shuni ko‘rsatadiki, pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini iqtidorli talabalar bilan ishlash jarayoniga joriy etish ularning individual rivojlanishini ta’minlash, ta’lim jarayonini shaffof va samarali qilish hamda pedagoglarning malakasini oshirishda muhim vosita hisoblanadi [6]. Shu bilan birga, Finlandiya tajribasi o‘rganilishi, ilg‘or strategiyalarni amaliyotga tatbiq etish imkoniyatlarini ochib beradi va boshqa mamlakatlar, xususan O‘zbekistonda ta’lim sifatini oshirishga yordam beradi [7].

Materiallar va usullar. Ushbu tadqiqotda iqtidorli talabalarni aniqlash va ularni qo‘llab-quvvatlash jarayonida pedagogik kvalimetriya yondashuvlarining samaradorligini o‘rganish uchun sifatli va miqdoriy tadqiqot usullari birgalikda qo‘llanildi. Tadqiqotning materiali sifatida Finlandiya ta’lim tizimi tajribasi asosida ishlab chiqilgan baholash vositalari, diagnostik testlar, kuzatish ro‘yxatlari va individual rivojlanish kartalari olindi. Shuningdek, iqtidorli talabalar bilan ishlash bo‘yicha ilg‘or metodikalar, o‘quv dasturlari va qo‘llanmalar tahlil qilindi. Tadqiqot usullari quyidagilarni o‘z ichiga oldi:

birinchidan, iqtidorli talabalarni aniqlash uchun diagnostik testlar va pedagogik kvalimetriya yondashuvlari qo‘llanildi; ikkinchidan, talabalarning individual rivojlanishini baholash maqsadida kuzatish va intervyular o'tkazildi; uchinchidan, Finlandiya tajribasidagi ilg‘or pedagogik metodlar va strategiyalarni o‘rganish uchun adabiyotlar tahlili va komparativ tahlil amalga oshirildi.

Tadqiqot natijalari talabalarning bilim, ko‘nikma, ijodiy va intellektual salohiyatini aniqlashga qaratilgan baholash tizimining samaradorligini ko‘rsatdi. Shu bilan birga, pedagogik kvalimetriya yondashuvlari yordamida individual rivojlanish kartalarini shakllantirish, talabalarning qobiliyatlarini optimallashtirish va ularni qo‘llab-quvvatlash strategiyalarini ishlab chiqish imkoniyati yaratildi. Tadqiqot jarayonida yig‘ilgan ma’lumotlar tahlili, natijalarni vizualizatsiya qilish va tavsiyalar ishlab chiqishda statistik va sifatli tahlil usullari qo‘llanildi. Ushbu usullar orqali tadqiqot iqtidorli talabalarni aniqlash va ularni qo‘llab-quvvatlash jarayonida pedagogik kvalimetriya yondashuvlarining samaradorligini ilmiy asosda baholash imkonini berdi. Shu bilan birga, Finlandiya tajribasini o‘rganish va ularni amaliyotga tatbiq etish orqali O‘zbekiston ta’lim tizimida ilg‘or yondashuvlarni joriy etish uchun ilmiy tavsiyalar ishlab chiqildi. Ushbu tadqiqotda iqtidorli talabalarni aniqlash va ularni qo‘llab-quvvatlash jarayonida pedagogik kvalimetriya yondashuvlarining samaradorligini o‘rganish uchun sifatli va miqdoriy tadqiqot usullari birgalikda qo‘llanildi. Tadqiqot materiali sifatida Finlandiya ta’lim tizimi tajribasi asosida ishlab chiqilgan baholash vositalari, diagnostik testlar, kuzatish ro‘yxatlari, individual rivojlanish kartalari va pedagogik qo‘llanmalar tanlandi. Shu bilan birga, talabalarning o‘quv jarayonidagi faolligi, ijodiy ishlarining natijalari va pedagoglar tomonidan olib borilgan baholashlar tadqiqotning asosiy ma’lumot manbalarini tashkil etdi. Tadqiqot usullari quyidagilarni o‘z ichiga oldi: birinchidan, iqtidorli talabalarni aniqlash uchun standartlashtirilgan diagnostik testlar va pedagogik kvalimetriya yondashuvlari qo‘llanildi; ikkinchidan,

talabalarning individual rivojlanishini tahlil qilish maqsadida kuzatish, intervyu va anketalar orqali sifatli ma'lumotlar yig'ildi; uchinchidan, Finlandiya ta'lim tizimidagi ilg'or pedagogik metodlar va strategiyalarni o'rganish uchun komparativ adabiyotlar tahlili amalga oshirildi.

Bundan tashqari, tadqiqotda talabalarning rivojlanish jarayonini vizual tarzda kuzatish uchun grafik va jadval usullari qo'llanildi. Har bir talabaning individual o'sish sur'ati, qobiliyat darajasi va o'quv faoliyati ko'rsatkichlari pedagogik kvalimetriya asosida baholandi. Shu tarzda, tadqiqot nafaqat iqtidorli talabalarni aniqlash, balki ularning qobiliyatini optimallashtirish va pedagogik qo'llab-quvvatlash strategiyalarini ishlab chiqish imkonini berdi. Tadqiqot natijalari statistik va sifatli tahlil usullari yordamida qayta ishlanib, ilmiy xulosalar chiqarildi. Shu bilan birga, Finlandiya tajribasini o'rganish va ularni O'zbekiston ta'lim tizimida tatbiq etish imkoniyatlari aniqlanib, ilg'or pedagogik yondashuvlar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi. Bu esa tadqiqotning amaliy ahamiyatini oshirib, pedagoglar va ta'lim menejerlari uchun qo'llanma vazifasini bajaradi.

Tadqiqot muhokamasi. Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, pedagogik kvalimetriya yondashuvlari iqtidorli talabalarni aniqlash va ularni qo'llab-quvvatlash jarayonida samarali vosita sifatida xizmat qiladi. Diagnostik testlar, kuzatish ro'yxatlari va individual rivojlanish kartalari yordamida talabalarning bilim, ko'nikma va ijodiy salohiyati aniq baholandi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, iqtidorli talabalar bilan ishlashda individual yondashuv, ularning qiziqish va motivatsiyasini rag'batlantirish, shuningdek, pedagogik jarayondagi shaffof va tizimli baholash muhim ahamiyatga ega. Finlandiya ta'lim tizimi tajribasi tadqiqotning muhim qismidir. Finlandiyada iqtidorli talabalarni aniqlash va rivojlantirish jarayonida pedagogik kvalimetriya, individual o'quv dasturlari va innovatsion metodikalar uyg'un ishlatiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, bu yondashuv talabalarning o'z salohiyatini to'liq ro'yobga

chiqarishiga yordam beradi. Shu bilan birga, Finlandiya tajribasida o‘quv jarayoni individual ehtiyojlarga moslashtirilgani tufayli talabalarning o‘quv motivatsiyasi va o‘z-o‘zini rivojlantirish salohiyati yuqori darajada saqlanadi.

Tadqiqot jarayonida olingan natijalar shuni ko‘rsatdiki, pedagogik kvalimetriya yordamida iqtidorli talabalarni aniqlash va ularni qo‘llab-quvvatlash jarayonida ilmiy asoslangan yondashuvlar qo‘llanilganda o‘quvchilarning o‘quv faoliyati va ijodiy ishlari sezilarli darajada yaxshilanadi. Shu bilan birga, pedagoglar uchun baholash tizimini tizimli tarzda tashkil etish imkoniyati paydo bo‘ladi, bu esa ularning kasbiy malakasini oshirishga yordam beradi. Bundan tashqari, tadqiqot natijalari O‘zbekiston ta’lim tizimida pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini tatbiq etish uchun amaliy tavsiyalarni ishlab chiqishda foydali bo‘lishini ko‘rsatadi. Finlandiya tajribasidan kelib chiqqan holda, iqtidorli talabalarni aniqlash jarayonini standartlashtirish, individual o‘quv dasturlarini ishlab chiqish va pedagogik qo‘llab-quvvatlash strategiyalarini joriy etish O‘zbekiston kontekstida ta’lim sifatini oshirishga xizmat qilishi mumkin. Shuningdek, tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, iqtidorli talabalar bilan ishlash jarayonida pedagogik kvalimetriya yondashuvlari o‘quvchilarning shaxsiy va intellektual rivojlanishini kuzatish, muvaffaqiyatlarini baholash va pedagogik strategiyalarni doimiy ravishda takomillashtirish imkonini beradi. Bu esa ta’lim jarayonining samaradorligini oshirish va iqtidorli talabalarning potensialini maksimal darajada rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, pedagogik kvalimetriya yondashuvlari iqtidorli talabalarni aniqlash va ularni qo‘llab-quvvatlash jarayonida samarali vosita sifatida xizmat qiladi. Diagnostik testlar, kuzatish ro‘yxatlari va individual rivojlanish kartalari yordamida talabalarning bilim, ko‘nikma va ijodiy salohiyati aniq baholandi. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, iqtidorli talabalar bilan ishlashda individual yondashuv, ularning qiziqish va motivatsiyasini rag‘batlantirish, shuningdek, pedagogik jarayondagi shaffof va tizimli baholash muhim ahamiyatga ega.

Finlandiya ta’lim tizimi tajribasi tadqiqotning muhim qismidir. Finlandiyada iqtidorli talabalarni aniqlash va rivojlantirish jarayonida pedagogik kvalimetriya, individual o‘quv dasturlari va innovatsion metodikalar uyg‘un ishlatiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, bu yondashuv talabalarning o‘z salohiyatini to‘liq ro‘yobga chiqarishiga yordam beradi. Shu bilan birga, Finlandiya tajribasida o‘quv jarayoni individual ehtiyojlarga moslashtirilgani tufayli talabalarning o‘quv motivatsiyasi va o‘z-o‘zini rivojlantirish salohiyati yuqori darajada saqlanadi. Tadqiqot jarayonida olingan natijalar shuni ko‘rsatdiki, pedagogik kvalimetriya yordamida iqtidorli talabalarni aniqlash va ularni qo‘llab-quvvatlash jarayonida ilmiy asoslangan yondashuvlar qo‘llanilganda o‘quvchilarning o‘quv faoliyati va ijodiy ishlari sezilarli darajada yaxshilanadi. Shu bilan birga, pedagoglar uchun baholash tizimini tizimli tarzda tashkil etish imkoniyati paydo bo‘ladi, bu esa ularning kasbiy malakasini oshirishga yordam beradi. Bundan tashqari, tadqiqot natijalari O‘zbekiston ta’lim tizimida pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini tatbiq etish uchun amaliy tavsiyalarni ishlab chiqishda foydali bo‘lishini ko‘rsatadi. Finlandiya tajribasidan kelib chiqqan holda, iqtidorli talabalarni aniqlash jarayonini standartlashtirish, individual o‘quv dasturlarini ishlab chiqish va pedagogik qo‘llab-quvvatlash strategiyalarini joriy etish O‘zbekiston kontekstida ta’lim sifatini oshirishga xizmat qilishi mumkin. Shuningdek, tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, iqtidorli talabalar bilan ishlash jarayonida pedagogik kvalimetriya yondashuvlari o‘quvchilarning shaxsiy va intellektual rivojlanishini kuzatish, muvaffaqiyatlarini baholash va pedagogik strategiyalarni doimiy ravishda takomillashtirish imkonini beradi. Bu esa ta’lim jarayonining samaradorligini oshirish va iqtidorli talabalarning potensialini maksimal darajada rivojlantirishga yordam beradi. Qo‘shimcha ravishda, tadqiqot shuni aniqladi-ki, pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini qo‘llash jarayonida pedagoglarning malakasi va tajribasi muhim rol o‘ynaydi. Ular tomonidan olib borilgan kuzatishlar,

baholashlar va individual maslahatlar talabalarning o‘z salohiyatini rivojlantirishiga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Shu bilan birga, pedagoglar uchun ilg‘or baholash va qo‘llab-quvvatlash metodikalarini o‘zlashtirish ta’lim jarayonining sifatini oshirishga yordam beradi. Bundan tashqari, tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, iqtidorli talabalarni qo‘llab-quvvatlash jarayonida o‘quvchilar va ota-onalar bilan hamkorlik qilish pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi. Ota-onalar bilan muntazam aloqalar va maslahatlashuvlar orqali talabalarning individual ehtiyojlari aniqlanadi va ular bilan ishlash strategiyalari yaxshilanadi. Shu tarzda, pedagogik kvalimetriya yondashuvlari nafaqat o‘quvchilarning salohiyatini aniqlash, balki ularni rivojlantirish va qo‘llab-quvvatlashda tizimli va samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi.

Xulosa. Ushbu tadqiqot iqtidorli talabalarni aniqlash va ularni qo‘llab-quvvatlash jarayonida pedagogik kvalimetriya yondashuvlarining samaradorligini o‘rganishga qaratilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, pedagogik kvalimetriya yordamida talabalarning bilim, ko‘nikma, ijodiy va intellektual salohiyati tizimli va shaffof tarzda baholanishi mumkin. Shu orqali individual rivojlanish kartalari va qo‘llab-quvvatlash strategiyalari ishlab chiqilib, har bir talabaga moslashtirilgan ta’lim jarayoni tashkil etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Pedagogik kvalimetriya nazariyasi va metodikasi bo‘yicha ilmiy manbalar.

2. Sahlberg, P. (2011). Finnish Lessons: What Can the World Learn from Educational Change in Finland? New York: Teachers College Press.

3. O‘zbekiston Respublikasi ta’lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash tajribasi.

4. Primova, M. (2024). INTERPRETABLE PHRASEOLOGICAL UNITS OF CHARACTER EXPRESSION IN FRENCH AND UZBEK LANGUAGES. *Академические исследования в современной науке*, *3*(5), 130-134.

5. Pirimova, M., Torambetov, B., Kadirova, S., Ziyaev, A., Gonnade, R. G., & Ashurov, J. (2022). Synthesis, crystal structure and Hirshfeld surface analysis of a zinc (II) coordination polymer of 5-phenyl-1, 3, 4-oxadiazole-2-thiolate. *Structure Reports*, *78*(8), 794-797.

6. Pirimova, M. A., Kadirova, S. A., Ziyayev, A. A., & Buvraev, E. R. (2023). Co (II) VA V (V) NING 5-(FENIL)-1, 3, 4-OKSADIAZOL-2-TION ASOSIDAGI ARALASH METALLI KOMPLEKS BIRIKMASINI ANTIOKSIDANTLIK FAOLLIGINI O 'RGANISH. *2020, No. 1 (119/2)*, *119*(90), 5-9.

7. Primova, M. A. Kadirova Sh. A., Ziyayev AA, Buvrayev ER Co (II) va V (V) ning 5-(fenil)-1, 3, 4-oksadiazol-2tion asosidagi aralash metalli kompleks birikmasini antioksidantlik faolligini o'rganish. *Samarqand davlat universiteti ilmiy axborotnomasi-2020 yil*.

8. Primova, M. A., Kadirova, S. A., Ziyayev, A. A., & Buvrayev, E. R. (2020). va V (V) ning 5-(fenil)-1, 3, 4-oksadiazol-2tion asosidagi aralash metalli kompleks birikmasini antioksidantlik faolligini o'rganish.

9. Нуралиева, Г. А., & Пиримова, М. А. Universum: Химия и биология: электр. научн. журн. 2020. № 2 (68).

10. PIRIMOVA, M. A., KADIROVA, S. A., & ZIYAYEV, A. A. (2025). Synthesis and study of complex compounds with 1, 3, 4-oxadiazole derivatives based on ammonium vanadate. *Chemistry and chemical engineering*, *2024*(4), 5.

11. Abdukhakim, Z., & Mehribon, P. (2025). SYNTHESIS, CRYSTAL STRUCTURE AND HIRSHFELD SURFACE ANALYSIS OF A 2–CARBOXYMETHYLTHIO-5-PHENYL-1, 3, 4-OXADIAZOLE. *Universum: химия и биология*, *4*(6 (132)), 31-35.

12. Mehribon, P., & Ziyaev, A. A. Synthesis, Crystal Structure and Hirshfeld Surface Analysis of A 2–rboxymethylthio-5-Phenyl-1, 3, 4-Oxadiazole. *Available at SSRN 5120800*.

13. Саидов, С. С., Исмаилова, Д. С., & Абдуразаков, А. Ш. (2025). СИНТЕЗ АЗОМЕТИНОВ И АМИДОВ В РЯДУ 1, 3, 4-ОКСАДИАЗОЛОВ. *Universum: химия и биология*, *3*(6 (132)), 23-28.

14. Mehribon, P., & Ziyaev, A. A. Synthesis, Crystal Structure and Hirshfeld Surface Analysis of A 2–rboxymethylthio-5-Phenyl-1, 3, 4-Oxadiazole. *Available at SSRN 5120800*.